

LOL

Module

Begroting

•Entreprenasium•

Inleiding

<i>Inleiding</i>	2
<i>Opbrengst</i>	4
<i>Stakeholders</i>	8
<i>Middelen</i>	12
<i>Strategie</i>	15

PLANNEN In de module “plannen” maakte je kennis met het maken van een tijdsindeling. Voorbeelden van zaken die je kunt plannen zijn welke taken ga je wanneer doen en waar wil je op tijdstip x zijn om de doelen te halen.

BEGROTING Als het gaat om je eigen bedrijf kan dat als volgt worden geformuleerd: een planning geeft stapsgewijs aan wat je bedrijf de komende jaren verwacht van de bedrijfsvoering en de opbrengst daarvan. Een **begroting** is een speciale vorm van plannen: een begroting is een met cijfers onderbouwde planning.

PRAKTIJK Het meest bekende voorbeeld van een begroting is de rijksbegroting. Op Prinsjesdag wordt de miljoenennota, dat is de begroting van het Rijk voor het komende jaar, gepresenteerd. Buiten de overheid maakt elke organisatie die met geld te maken heeft een begroting. Van de voetbalvereniging tot de Shell, begrotingen zijn noodzakelijk en onmisbaar. Dat geldt natuurlijk dat ook voor je eigen onderneming.

AAN HET EIND VAN M'N GELD

**HOUD IK ALTIJD
EEN STUK MAAND
OVER**

Loesje

POSTBUS 1045
6801 BA ARNHEM

**EFFE
DE BEGROTING
BIJSTELLEN**

Loesje
POSTBUS 1045
6801 BA ARNHEM

WAAROM Begroten is leuk en zinvol. Niet alleen is het noodzakelijk om op een fatsoenlijke manier je bedrijf te leiden, maar ook in je persoonlijk leven is het zinvol. We hopen dat je aan het eind van je geld geen stuk maand over houdt!

Onderwerp

INSCHATTEN Begroten is niet anders dan het inschatting van de kosten en inkomsten. Zo kun je vooraf vaststellen wat er uitgegeven kan worden aan bepaalde zaken. Achteraf kun je dan jouw verwachting vergelijken met de werkelijke uitgaven. En dat is handig om op tijd te kunnen ingrijpen en bijsturen en steeds beter inkomsten en uitgaven te leren inschatten.

Financieel overzicht					
Tonen niveau:	Grootboekrekening	Kolomset:	3e prog 2010	Filter lege regels	Ja
				Soort:	Exploitatie
▼ 3 - Baten				Exploitatie ►	Exploitatie ►
▼ 3.4 - Baten werk i.o.v. derden				2009-12	2010-12
▼ 3.4.3 - Overige baten werk i.o.v. derden				€ 550 ►	€ 0 ►
343000 - Projecten Oprb				€ 102.719 ►	€ 37.701 ►
343001 - Blijscholingscursus leerkrachten Oprb				€ 103.269	€ 100.000 ►
Totaal 3.4.3 - Overige baten werk i.o.v. derden				€ 103.269	€ 138.000 ►
Totaal 3.4 - Baten werk i.o.v. derden				€ 103.269	€ 138.000 ►
▼ 3.5 - Overige baten					
▼ 3.5.6 - Overige baten					
356000 - Incidentele baten lopend jaar				€ 1.400 ►	€ 2.751 ►
356004 - Diverse baten				€ 50 ►	€ 0 ►
Totaal 3.5.6 - Overige baten				€ 1.450	€ 2.751
Totaal 3.5 - Overige baten				€ 1.450	€ 0 ►
Totaal 3 - Baten				€ 104.718	€ 40.453
				Begroting 2010	3e Prognose 2010
				€ 100.000	€ 138.000
					Verschil P3-B 2010
					€ 38.000 ►

BALANS Naast een overzicht in de tijd over je inkomsten en uitgaven is het ook verstandig op bepaalde momenten te weten hoe je bedrijf ervoor staat. Hoe kom je bijvoorbeeld aan geld om uitgaven te doen? Wat zijn je bezittingen en welke schulden heb je op een gegeven moment? Het beantwoorden van deze vragen is ook een onderdeel van het maken van een begroting. Dit onderdeel van het begrotingsproces wordt het maken van de **balans** genoemd.

BALANS			
Activa		Passiva	
Voorraad	€ 1.052,00	Aandelen kapitaal	€ 2.220,00
Omzet Belasting	€ 4,00	Winst	€ 859,00
Aandelen kapitaal	€ 45,00	Totaal	€ 3.079,00
Bank	€ 2.307,00		
Kas	€ 95,00	Krediteuren	€ 33,00
		Te betalen netto loon	€ 78,00
		Te betalen loonbelasting	€ 57,00
		Te betalen Vennootschapbelasting	€ 256,00
		Totaal	€ 424,00
Waarde	€ 3.503,00	Waarde	€ 3.503,00

Opbrengst

WINSTGEVENDHEID De opbrengst van deze module is dat je voor je bedrijf en projecten steeds beter kunt inschatten vooraf hoeveel uitgaven en kosten je zult hebben. Dat betekent dat je vaker winstgevend bezig zult zijn. Deze winsten leer je op grond van begrotingen te investeren in andere projecten. Om meteen te werken aan een betere wereld zul je geld verstrekken aan kansrijke initiatieven van kansarme mensen.

Doelen

BEGROTING De leerling kan een begroting opstellen voor zijn projecten en bedrijf en deze achteraf zodanig evalueren dat de leerling vaker op tijd zijn activiteiten adequaat kan bijstellen of nieuwe activiteiten beter cijfermatig kan inschatten. Begrotingen zijn dus niet als andere plannen, ze zijn er niet om als een keurslijf aan te houden, maar om overzicht te bewaren, te evalueren en van te leren.

KREDIET De leerling kan in de rol van geldverstrekker een rendabel microkrediet verstrekken aan een kansarme. Bedoeling van dit leerdoel is dat je kunt verplaatsen in een geldverstrekker. Entrepreneurs zijn nogal eens gefrusteerd als hun plannen niet worden gesteund door anderen. Dat heeft vaak niet te maken met die ander, maar het niet begrijpen van die ander. Een bankier denkt gewoon anders dan een entrepreneur. Mede ook omdat hij zelf niet actief meedoet, maar zijn geld moet toevertrouwen aan een ander. Door zelf geld te verstrekken zie je het nut in goede begrotingen, omdat je daarmee beter de kans kan inschatten of je jouw geld wijs investeert.

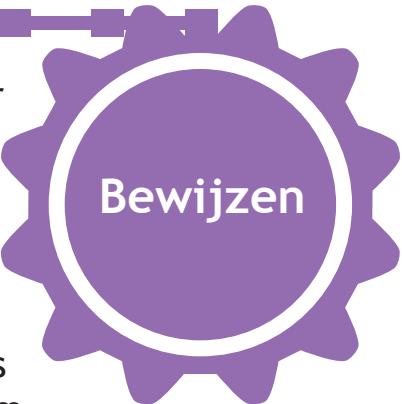

CONCEPTEN Bij het uitvoeren van deze module worden de concepten **begroting**, **balans** en krediet bekend verondersteld.

OEFENEN Begrotingen maken is een kwestie van oefenen. Op het entreprenasium hanteren we drie keer is scheepsrecht. De eerste mijlpaal is een begroting voor een project waar je mee bezig bent. Verwijzend naar een evaluatie van hoe deze begroting in de werkelijkheid heeft uitgepakt, kun je een omvangrijker begroting maken voor een groter project. Deze tweede mijlpaal wordt afgesloten met een uitleg over begroten, waarin deze begroting en een evaluatie daarvan wordt gebruikt als voorbeeld. De derde mijlpaal is het analyseren van de plannen en de begroting van een ander. In de analyse wordt een weloverwogen conclusie getrokken over de haalbaarheid en opbrengsten van het project. Met deze drie mijlpalen achter je ben je voorbereid op het daadwerkelijk bereiken van de doelen.

BEWIJSSTUK De doelen kun je aantonen door een eigen begroting te overhandigen met een uitleg hoe die is opgesteld op grond van een terugblik op een eerdere begroting. Minimaal wil je laten zien dat je zo kunt begroten dat je in ieder geval winst over houdt. Toon dit aan door deze winst te investeren in een initiatief van een kansarme. Wanneer dit verlies heeft opgeleverd leg dan uit met een begroting waarom deze investering vooraf heel verstandig leek.

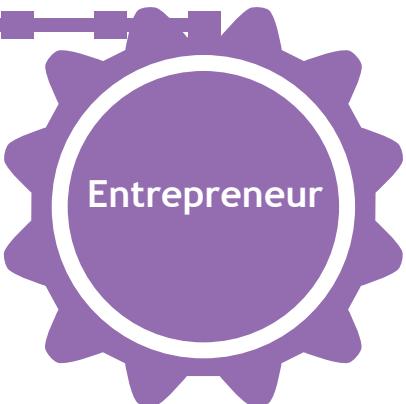
Bewijzen

Stakeholders

LEERLING De leerling

LEERLING De leerling

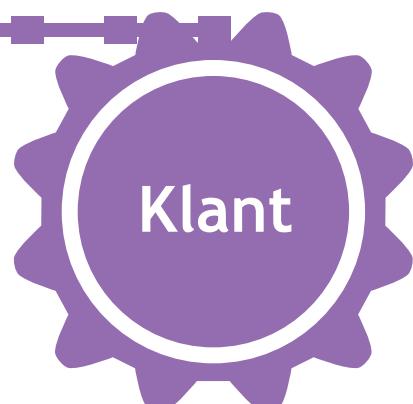

BUDDY Een effectieve manier om begrotingen te leren maken, is door een ervaren entreprenasiast of een ouderjaars leerling die het vak M&O volgt te vragen je te helpen. Zij kunnen de hulp aan jou inzetten om te laten zien dat zij op hun beurt begroten goed onder de knie hebben.

DAY FOR CHANGE Day for change is een organisatie die je kan helpen bij het vinden van kansarmen mensen en het vaststellen of hun plannen een microkrediet verdienen. Let wel op dat jij de baas blijft over deze beslissing. Het gaat immers over het geld dat jij hebt verdient.

LEERLING De leerling

Klant

Middelen

SOFTWARE Je kunt een balans natuurlijk met de hand en een rekenmachine opstellen. In de praktijk worden begrotingen en balansen gemaakt met behulp van begrotingsprogramma's . Er bestaan ook gratis softwarepakketten. Voor gebruik binnen het entreprenasium is een spreadsheet programma heel handig.

LEERLING De leerling

Bronnen

SPREADSHEET Een spreadsheet programma is een softwareprogramma waarmee je flexibel en dynamisch rekenkundige bewerkingen kunt uitvoeren. Een bekend programma waar je voor moet betalen (als je het al niet hebt) is het programma "Excel" van Microsoft. Maar er zijn ook gratis programma's zoals van OpenOffice Werkblad en Google die je kunt gebruiken als je van [Google Drive](#) gebruik maakt. Het voordeel van Google is dat je makkelijk je spreadsheet met anderen kunt delen.

INRICHTEN Een spreadsheet is niet speciaal gemaakt om te boekhouden maar je kunt het er wel heel goed voor gebruiken. Je zult dan wel zelf een boekhouding in de spreadsheet moeten inrichten. Dat is erg slim omdat je dan beter leert nadenken over hoe een boekhouding werkt. Veel kleine en middelgrote bedrijven en instellingen zoals scholen doen de boekhouding in een spreadsheet. Dat kan behoorlijk gecompliceerd zijn afhankelijk van de omvang van het bedrijf of de instelling.

1				
2	Begroting "Reel them In!"			
3				
4				
5	Inkomsten			
6				
7		Prijs per stuk	Aantal	Totaal:
8				
9	Verkoop hengels	30	200	6000
10				
11				
12	Totaal:			6000
13				
14				
15				
16	Uitgaven			
17				
18		Prijs per stuk	Aantal	Totaal:
19	Materiaal:			
20	Molens	10	200	2000
21				
22	Hengels	5	200	1000
23				
24	Draad & hakensets	5	200	1000
25				
26	Communicatie:			
27				
28	Folders & Flyers			250
29				
30	Website			50
31				
32				
33	Totaal:			4300
34				
35				
36	Winst:			1700
37				
38				
39				

CEL Een spreadsheet werkt met z.g.n. tabbladen die zijn verdeeld in cellen die worden aangegeven met bijvoorbeeld een letter voor de kolom en een getal voor de rij. In de linkerbovenhoek tref je zodoende cel A1 aan. Naar rechts ga je verder met het alfabet naar de Z, waarna de spreadsheet verder gaat met AA enz. Een spreadsheet is in staat om de inhoud van al die cellen met elkaar in verband te brengen. Je kunt dus de inhoud van cellen optellen, vermenigvuldigen enz. Dat is precies wat we voor het maken van een begroting goed kunnen gebruiken.

REKENEN Door het teken = in een cel geef je aan dat de spreadsheet iets moet gaan berekenen. Bijvoorbeeld voor het vermenigvuldigen van het getal in cel A1 met dat in cel G1 vul je in cel H1 in: =A1*G1. De spreadsheet berekent dan de uitkomst en plaatst dat in Cel H1.

TERUGBLIK Natuurlijk zijn je verwachtingen over je project of bedrijf anders dan de werkelijkheid. Als je nadenkt over de vraag waar die verschillen vandaan komen, heb je een belangrijke reden te pakken waarom begrotingen worden gemaakt. Het gaat om een planning. De werkelijke gang van zaken kan anders en zal ook anders uitpakken. Door na te gaan waardoor de verschillen worden veroorzaakt, wordt je een stuk wijzer.

ONDERZOEKEN Waarschijnlijk heb je voor je bedrijf of een project al een overzicht van de uitgaven en inkomsten over een bepaalde periode gemaakt. Als je je eigen begroting (dus je verwachte inkomsten en uitgaven), hoe eenvoudig die ook was, legt naast het resultaat wat je hebt bereikt, zal je zonder enige twijfel verschillen ontdekken. Om beter te leren begroten, is - naast veel begrotingen te maken - een slimme strategie steeds te onderzoeken wat de oorzaken van mogelijke verschillen waren.

WERKWIJZE Zo ga je in de praktijk te werk om een begroting op te stellen:

Stap 1: Stel een beginbalans op.

Stap 2: Maak een begroting voor jaar 1.

Stap 3: Maak een overzicht van de exploitatie van jaar 1.

Stap 4: Maak een eindbalans voor jaar 1. Deze is tevens beginbalans jaar 2.

De eindbalans is goed te gebruiken om de winst of het verlies over het jaar te berekenen. Grote bedrijven publiceren vaak een winst- en/of verliesrekening samen met de balans.

Stap 5: Stel de begroting voor jaar 2 op.

Stap 6: Maak een overzicht van de exploitatie van jaar 2.

Stap 7: Maak een eindbalans voor jaar 2. Is tevens beginbalans jaar 3 enz., enz.

COLOFON

Publicatie van de Stichting Entreprenasium

Inhoud en vormgeving

Arjan Kraak

Rob Slagter

Mariëlle Janssen

met medewerking van

José Sweerts

Uitgave

April 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Entreprenasium ®

© Copyright Stichting Entreprenasium, 2013